

Funktionsrätt Stockholms läns program för trafik

För personer med funktionsnedsättning är en fungerande kollektivtrafik av central betydelse. Oavsett funktionsnedsättning är det en rättighet att man ska kunna resa till och resa från som man vill. Det innebär att alla färdstätt; färdtjänst, bussar, tåg, båt och flyg m.m. ska vara lätta att gå ombord på, vistas i och lätta att stiga av ifrån. Dessutom ska vägarna till och från anknäringpunkterna vara så goda att vem som helst, med vilken funktionsnedsättning som helst ska kunna komma till och komma från hållplatsen, stationen, bryggan eller flygplatsen.

FN-konventionen och Stockholms läns landstings program ”Mer än bara trösklar”

I januari 2009 trädde ”Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning” i kraft i Sverige. Där beskrivs vilka åtgärder som behövs för att människor med funktionsnedsättning ska få sina ekonomiska, sociala, kulturella, medborgerliga och politiska rättigheter tillgodosedda. Bland annat sägs det:

Artikel 9 Tillgänglighet

För att människor med funktionsnedsättning ska kunna leva oberoende och fullt ut kunna delta på livets alla områden ska staterna se till att samhället blir tillgängligt. Det handlar bland annat om den fysiska miljön, transporter, information, kommunikation, IT och tjänster.

Artikel 20 Personlig rörlighet

Människor med funktionsnedsättning ska kunna röra sig fritt och så oberoende som möjligt kunna förflytta sig på det sätt och vid den tid som de själva väljer. De ska ha tillgång till bra och användbara hjälpmedel, assistans och personlig service.

Stockholms läns landsting har antagit ett program 2011-2015 för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, *Mer än bara trösklar*. Där står bland annat:

Vision

Personer med funktionsnedsättning lever oberoende och deltar fullt ut på livets alla områden. De har full tillgång till den fysiska miljön och till de transporter som de har behov av samt till alla verksamheter och tjänster som landstinget och dess entreprenörer erbjuder.

Befolkningsökning

Stockholms län ökar med ca 35 000 personer per år. Totalt har länet idag över 2 miljoner innevånare. Statistiska centralbyrån uppskattar att ungefär 20 procent av Sveriges befolkning har någon form av permanent funktionsnedsättning, där rörelsehinder och allergier hör till de största grupperna. Det betyder att ca 400 000 av länets invånare kan räknas in i den gruppen vilket ställer och kommer att ställa höga krav på trafiken i länet.

Alla tjänar på tillgänglighet

Att åstadkomma tillgänglig kollektivtrafik, anpassade rastplatser, säkrare tunnlar innebär dock i längden inga merkostnader för samhället. Istället kan man spara stora medel eftersom fler personer använder kollektivtrafik istället för färdtjänst, färre personer förolyckas på säkrare vägar, färre personer väljer att ta bilen till jobbet och så vidare. Ökad tillgänglighet är bra för alla!

Kontakter över länsgränsen

Stockholm växer, men också kontakterna över länsgränserna ökar. Många reser till jobbet i närliggande städer, många behöver besöka sjukhus i andra län. Samtal pågår på länsnivå om olika samarbeten mellan länen i Mälardalen inte minst inom trafikområdet. När det nya Trafikverket tog över gamla Vägverkets uppgifter vidgades också samverkan för Funktionsrätt Stockholms läns del, så att vi nu har representanter från Stockholm, Gotland, Uppsala, Örebro, Västmanland, Sörmland och Östergötland i samverkansarbetet med Trafikverket.

Dessa olika perspektivförskjutningar har inneburit en större medvetenhet om de olika regler och villkor som gäller för resandet i olika delar av vårt närområde.

Hela resan – samverkan!

Begreppet ”Hela resan” är viktig inom funktionshindersrörelsen. Resan skall vara tillgänglig och möjlig från dörr till dörr. Det innebär att olika ägare/intressenter som är inblandade i resvägen måste samverka.

Funktionsrätt Stockholms län samverkar huvudsakligen med beställarna. Det är där trafikplanering och upphandlingar sker. Huvudsaklig samverkanspart inom Stockholms läns landsting är Trafiknämnden. Samverkan sker också med Trafikverket.

Funktionsrätt Stockholms län anser att

Det ska vara tryggt

Personer med funktionsnedsättningar är många gånger mer utsatt än andra. Man har svårt att snabbt dra sig undan en farofylld situation och man har svårt att snabbt kommunicera.

- Personal skall finnas på alla större stationer och omstigningspunkter för att kunna informera och ge hjälp.
- Nödvändiga kommunikationsfunktioner skall finnas på alla större anläggningar och i alla fordon.
- Information om utrymningsvägar måste finnas på alla större anläggningar och i alla fordon.
- Personalens skall ha en adekvat utbildning för sitt uppdrag och bemötandet skall vara professionellt.
- Personer som har svårt att se eller förstå måste få information på ett sätt som gör dem trygga i trafiken.
- Färdtjänstens bilar skall ur alla aspekter vara godkända av berörda myndigheter.
- Ledsagningen skall fungera oavsett trafikslag och med samma ledsagare hela vägen.

Det ska vara säkert

Personer med funktionsnedsättningar löper större risk än andra att utsättas för onödiga olyckstillbud. Många har svårt att utan hjälp ta sig ur tunnlar och andra anläggningar vid ett nödläge.

- Alla stationer, hållplatser och andra anläggningar samt vägen till och från dessa, skall vara säkra platser att gå till och vistas på.
- Alla fordon i kollektiv trafik på land eller till sjöss skall vara säkra att färdas i.
- Anläggningar och fordon skall konstrueras så att risken för brand och andra större olyckor minimeras.
- Vid utrymning från fordon, stationer, tunnlar och andra anläggningar skall alla personer ha samma möjligheter att bli evakuerade.
- Spårbunden trafik skall ha övergångsställen som är säkra.

Det ska vara tillgängligt

Personer med funktionsnedsättningar kan ha svårigheter att komma på och av, svårt att hitta sittplatser, svårt att färdas med fordon av allergi- eller akustiskskäl mm.

- Färdtjänsten skall tillhandahålla fordon som går att komma in och ur i och kunna resa i för de resenärer som har färdtjänsttillstånd.
- Större rastplatser ska vara utrustade med godkänd handikapptoalett och tillgängliga stolar och bord.
- Resenärer skall kunna komma på och av kollektivtrafikens fordon samt färdas med dessa.
- Resenärer skall kunna ta sig till och från färdtjänstfordon, hållplats, station och kaj/brygga.

Det ska vara hållbart

Personer med funktionsnedsättningar får, trots lagstiftning, ideligen hävda sin rätt till ett tillgängligt samhälle. I många projekt glömmer man bort att samråda med

handikapprörelsen för att åstadkomma långsiktigt hållbara tillgänglighetslösningar. I upphandlingar måste man ställa krav på att konsulter och entreprenörer gör vägar, spår, fordon, båtar, hållplatser, stationer mm tillgängliga.

- Alla beslut som myndigheter, nämnder och bolag fattar skall i sitt underlag ha en Tillgänglighetskonsekvensbeskrivning (TKB)
- Vid infrastruktursatsningar skall det alltid på ett tidigt stadium ske samverkan med handikapprörelsen
- Alla hållplatser, rastplatser, fordon, stationer mm skall ha mallar/riktlinjer för hur de ska se ut, vilka skall tas fram i samverkan med handikapprörelsen. Dessa skall också följas upp, uppdateras och ändras vid behov.
- I samhällsplaneringen skall alltid kommunikationer till vården beaktas.

Det ska vara jämlikt

Personer med funktionsnedsättningar bor över hela länet och arbetar inom eller utom länet.

- Färdtjänstresenärer skall kunna resa efter behov utan begränsningar.
- Med kollektivtrafiken skall det gå att kunna resa i hela Stockholms län.
- Tillgänglig och sammanhållen kollektivtrafik över länsgränserna bör utvecklas.
- En helhetssyn på kollektiv sjö- och landtrafik bör eftersträvas
- Den nya kollektivtrafiklagen får inte innebära försämringar för personer med funktionsnedsättningar.

Programmet antaget vid Funktionsrätt Stockholms läns ordförandestämman 2011-11-28

Funktionsrätt Stockholms län - S:t Göransgatan 84, 3 tr, 112 38 Stockholm
Tfn: 08-651 25 10 E-post: info@funktionsrattstockholmslan.se
Webb: info@funktionsrattstockholmslan.se